

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ
ФАКУЛЬТЕТ «ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО»
КАФЕДРА ГРАФІКИ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор

з навчально-педагогічної роботи

Соболев О.В.

03 2019 року

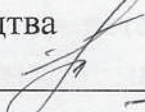
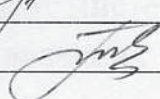
**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«КОМПОЗИЦІЯ»
У НАВЧАЛЬНО-ТВОРЧІЙ МАЙСТЕРНІ
АВТОРСЬКОГО ПЛАКАТУ
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти**

Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»
Спеціальність: 023 «Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво, реставрація»
Освітньо-професійна програма «Графіка»

Робочу програму укладено на основі авторської методики підготовки плакатистів, викладеною у навчальному посібнику «Композиція плаката» (2007 р.).

Укладач програми – доц. Шевченко В. Я.

УЗГОДЖЕНО:

Декан факультету «Образотворче мистецтво» В. Я. Шевченко
Декан факультету «Аудіовізуальні мистецтва та заочне навчання» М. І. Токар
Завідувач навчально-методичного відділу Г. О. Жернокльова

РОЗГЛЯНУТО:

на засіданні кафедри графіки « 18 » березня 2019 р.
протокол № 8 .
В. о. завідувача кафедри графіки О. В. Іващенко

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Методичною радою ХДАДМ « 20 » березня 2019 р.,
протокол № 2 .

АНОТАЦІЯ

до навчальної дисципліни «Композиція плакату»

Дисципліна «Композиція плакату» належить до циклу дисциплін професійної та практичної підготовки художника-графіка в навчально-творчій майстерні авторського плакату за освітньо-професійною програмою «Графіка». У процесі вивчення дисципліни студенти знайомляться зі специфікою сучасного плаката, його місцем у системі візуальних комунікацій, вдосконалюють фахову майстерність шляхом виконання практичних завдань.

Дисципліна вивчається студентами 3, 4 курсів денної та заочної форми навчання і має забезпечити необхідними компетенціями та належним рівнем професійної підготовки фахівців плакатного мистецтва, здатних виконати дипломну роботу бакалавра та продовжити навчання за освітньо-професійною програмою магістра.

ANNOTATION

to educational discipline «The Composition of the Poster»

The subject “The Composition of the Poster” is one of the subjects free chosen by students that gives the professional training of the graphic artist in the creative workshop of the author’s poster according to the educational professional program «Graphics». In the process of studying the subject the students are acquainted with the specifics of modern poster, its place in the system of visual communication, they master artistic means of the composition of the poster, professional mastery with the help of fulfilling practical tasks.

The subject is studied by the students of 3, 4 courses of day and correspondence forms of study and is aimed at ensuring modern level of professional training of specialists in Poster Art which is able to compete publishing field, social poster and art creative projects.³

I. ОПИС ДИСЦИПЛІНИ «КОМПОЗИЦІЯ»

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ОПП, СВО:	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ECTS – 3 курс: 11 ; 4 курс: 9 ; Кваліфікаційна робота бакалавра: 5	Галузь знань <i>02 «Культура і мистецтво»</i>	Професійної підготовки	
	Спеціальність <i>023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»</i>		
Модулів – 3 курс: 4 4 курс: 4	Освітньо-професійна програма «Графіка» (навчально-творча майстерня авторського плакату)	Рік підготовки:	
		3, 4	3, 4
Загальна кількість годин: 750		Семестри	
		5 – 8	5 – 8
Тижневих годин для денної форми навчання: 5 семестр: 5 годин 6 семестр: 6 годин 7 семестр: 5 годин 8 семестр: 6 годин аудиторних – 300/49 ; кваліфікаційна робота бакалавра – 150/20,5 ; самостійної роботи студента – 300/680,5	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти	Лекції	
		3, 4 курс: 8	–
		Практичні	
		3, 4 курс: 292 год.	3, 4 курс: 49 год.
		Аудиторні	
		3, 4 курс: 300 год.	3, 4 курс: 49 год.
		Самостійна робота	
		3,4 курс: 300 год.	3, 4 курс: 680,5 год.
Вид контролю: <i>екзаменаційні перегляди</i>			

Примітка:

співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми навчання – 50% / 50%

для заочної форми навчання – 9% / 91%.

II. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КОМПОЗИЦІЯ»

**для студентів навчально-творчої майстерні авторського плакату
денної та заочної форми навчання**

Дисципліна «Композиція плакату» є основною навчальною дисципліною, що визначає та окреслює фахову спрямованість підготовки плакатистів у навчально-творчій майстерні авторського плакату на кафедрі графіки Харківської державної академії дизайну і мистецтв.

Мета дисципліни – дати студентам необхідні теоретичні знання та практичні навички роботи над плакатом, уміння професійно застосовувати образотворчі засоби композиції та новітні технології, що активно впливають на виразність і дієвість художнього (рекламного) образу плаката.

У процесі вивчення дисципліни студенти знайомляться з історією становлення і розвитку плакату в системі візуальної комунікації, вивчають специфіку сучасного плакату та особливості додрукарської підготовки оригіналів, опановують образотворчі засоби композиції плакату та вдосконалюють фахову майстерність шляхом виконання реальних проектів.

При виконанні практичних завдань студенти використовують весь комплекс знань з фундаментальних дисциплін «Рисунок», «Академічний живопис», «Робота в матеріалі», «Кольорознавство», «Загальний курс композиції», «Шрифт та типографіка».

Згідно з навчальним планом освітньо-професійної програми «Графіка» дисципліна «Композиція плакату» вивчається студентами 3, 4 курсів денної форми навчання у обсязі 750 годин, з них: лекції – 8 годин, практичні аудиторні заняття – 292 години, кваліфікаційна робота бакалавра – 150 годин. самостійна робота – 300 годин.

Для студентів заочної форми навчання загальний обсяг становить 750 годин, з них: практичні аудиторні заняття – 49 годин, кваліфікаційна робота бакалавра – 20,5 годин, самостійна робота – 680,5 годин.

Викладання дисципліни здійснюється за методикою підготовки плакатистів, викладеною у навчальному посібнику «Композиція плаката» (2007 р.).

Для самостійної роботи студентів програмою передбачено виконання важливого обсягу практичних завдань, пов'язаних безпосередньо як зі збором та систематизацією необхідної інформації за темою проекту так і розробкою авторської концепції композиційного рішення теми та подальшим виконанням оригіналів.

Компетентності бакалавра, що забезпечує дисципліна

Програмні компетентності	
Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі образотворчого мистецтва, що передбачає застосування певних положень і методів та характеризується певною невизначеністю умов.	Інтегральна компетентність
Загальні компетентності:	ЗК
1. Здатність цінувати і поважати національну своєрідність та мультикультурність, знати історію, культуру та мистецтво України.	ЗК-1
2. Здатність використовувати базові знання про стан і проблеми екології сучасного світу й України зокрема, розвивати еко-культуру в суспільстві засобами мистецтва.	ЗК-2
3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, використання інформаційних, комп'ютерних і медіа технологій у практичній діяльності.	ЗК-3

Фахові компетентності:	
ФК	
1. Здатність володіти фаховою термінологією, теорією і методикою образотворчого мистецтва.	ФК-1
2. Здатність використовувати базові знання з композиційної побудови художнього твору.	ФК-2
3. Здатність проводити аналіз та систематизацію зібраної інформації у період навчальних та виробничих практик з метою подальшого застосування в практичній діяльності за фахом.	ФК-3
4. Здатність на основі сформованості професійних компетентностей виконувати кваліфікаційну роботу бакалавра.	ФК-4
5. Здатність використовувати у професійній діяльності знання та навички з дисципліни: «Композиція плакату».	ФК-5

III. ВИМОГИ ДО ЗНАНЬ, УМІНЬ ТА НАВИЧОК

В результаті вивчення дисципліни «Композиція плакату» студент повинен **знати:**

- історію становлення та розвитку плакатного мистецтва;
- методичні принципи роботи над композицією плаката;
- формати плакатних видань;
- специфіку різновидів сучасного плаката;
- методику збору та систематизації інформації;

- образотворчі засоби композиції плаката;
- візуальні методи побудови художнього образу;
- принципи застосування комп'ютерних технологій у додрукарській підготовці оригіналу плаката;

уміти:

- розробляти авторську концепцію рішення теми плаката;
- застосовувати образотворчі засоби композиції для створення візуального образу плаката;
- проектувати різні за змістом і формою плакатні видання;
- використовувати оригінальні графічні техніки та комп'ютерні технології для втілення авторських творчих задумів;

мати навички:

- малювати з натури для збору підготовчого матеріалу за темою плаката;
- спілкування з рекламодавцем з метою збору інформації;
- творчого підходу в розробці ескізів та оригіналів;
- праці з комп'ютером та необхідним програмним забезпеченням;
- оформлення робіт та організації експозиції.

IV. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КОМПОЗИЦІЯ»

у навчально-творчій майстерні авторського плакату

Денна форма навчання:

Навчальним планом підготовки бакалаврів викладання дисципліни «Композиція плаката» передбачено у 5, 6, 7, 8 семестрах у обсязі 25 кредитів ECTS (750 годин), з них: лекції – 8 годин, практичні заняття – 292 години, кваліфікаційна робота бакалавра – 150 годин, самостійна робота – 300 годин.

Заочна форма навчання:

Навчальним планом підготовки бакалаврів заочної форми навчання викладання дисципліни «Композиція плаката» передбачено у 5, 6, 7, 8 семестрах у обсязі 25 кредитів ECTS (750 годин), з них: практичні заняття – 49 години, кваліфікаційна робота бакалавра – 20,5 годин, самостійна робота – 680,5 годин.

Навчальна дисципліна «Композиція плаката» складається з 8 модулів, які відповідають 4 навчальним семестрам і містять 11 практичних завдань, зв'язаних між собою змістовими складовими.

5 СЕМЕСТР / 1, 2 модулі містять 3 практичні завдання – проектування екологічних плакатів за наступними темами:

- Людина (*Homo sapiens*), її місце і роль в екосистемі планети Земля;
- Флора і фауна, їх стан та перспективи розвитку у навколишньому середовищі;

- Вплив життєдіяльності людини на екосистему планети на основі побудови предметної композиції (Still life).

6 СЕМЕСТР / 3, 4 модулі містять 4 практичні завдання – проектування рекламних плакатів для персональної виставки за наступними напрямками:

- Пошук іміджу художника на основі оригінального портретного зображення в композиції плаката;
- Створення іміджу художника шляхом застосування в композиції плаката авторських робіт;
- Створення візуального образу на основі узагальненого асоціативного еквіваленту творчості художника;
- Шрифтова інтерпретація теми.

7 СЕМЕСТР / 5, 6 модулі містять 3 практичні завдання – проектування театральних плакатів за наступними напрямками:

- Створення візуального образу театральної вистави на основі сюжету твору та сценічних образів головних героїв;
- Створення дієвого рекламного образу асоціативними, метафоричними та символічними засобами візуалізації;
- Шрифтова інтерпретація теми.

8 СЕМЕСТР / 7, 8 модулі містять комплексне завдання – триптих на вільну тему:

- Визначення теми триптиха, аналіз аналогів;
- Збір інформації та виконання підготовчих малюнків за темою твору;
- Робота над ескізами, пошук образотворчих засобів рішення теми;
- Розробка пояснювальної записки;
- Додрукарська підготовка оригіналу триптиха, авторський друк.

Підсумковий контроль засвоєння знань здійснюється у формі екзаменаційних переглядів. Передбачені рубіжні етапи контролю у формі поточних переглядів практичних робіт та окремих складових комплексних завдань згідно змістових модулів.

V. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

П'ятий семестр ЕКОЛОГІЧНИЙ ПЛАКАТ

Назви змістових модулів і тем	КІЛЬКІСТЬ ГОДИН							
	Денна форма				Заочна форма			
	УСЬОГО	у тому числі			УСЬОГО	у тому числі		
		лекцій	практ.	сам.р.		лекцій	практ.	сам.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
МОДУЛЬ 1								

Тема 1.1 Екологічний плакат: специфіка жанру, образотворчі засоби композиції плакату	-	1	-	-	-	-	-	-
Тема 1.2 Формулювання художньої ідеї твору	-	-	3	4	-	-	2	14
Тема 1.3 Розробка авторської концепції рішення теми	-	-	6	6	-	-	2	16
Тема 1.4 Робота над ескізами, пошук образотворчих засобів рішення теми	-	-	28	28	-	-	3	29
Разом за МОДУЛЕМ 1	76	1	37	38	76	-	7	69
МОДУЛЬ 2								
Тема 2.1. Основні методи побудови візуального образу в екологічному плакаті	-	1	-	-	-	-	-	-
Тема 2.2 Визначення оптимального композиційного рішення теми			3	4				9
Тема 2.2. Додрукарська підготовка оригіналів			20	50		-	5	60
Разом за МОДУЛЕМ 2	74	1	36	37	74	-	5	69
УСЬОГО ГОДИН за семестр:	150	2	73	75	150	-	12	138

Шостий семестр

ВИСТАВКОВИЙ ПЛАКАТ

Назви змістових модулів і тем	КІЛЬКІСТЬ ГОДИН							
	Денна форма				Заочна форма			
	УСЬОГО	у тому числі			УСЬОГО	у тому числі		
		лекцій	практ.	сам.р.		лекцій	практ.	сам.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
МОДУЛЬ 3								

Тема 3.1 Виставковий плакат: специфіка жанру, образотворчі засоби композиції	-	1	-	-	-	-	-	-
Тема 3.2 Розробка авторської концепції рішення теми	-	-	10	5	-	-	2	20
Тема 3.3 Виконання ескізів рекламних плакатів для персональної виставки (практичні завдання 1-4)	-	-	31	10	-	-	5	57
Разом за МОДУЛЕМ 3	84	1	41	42	84	-	7	77
МОДУЛЬ 4								
Тема 4.1 Основні методи побудови візуального образу в виставковому плакаті	-	1	-	-	-	-	-	-
Тема 4.2 Визначення оптимального композиційного рішення теми			5	5			4	38
Тема 4.3 Додрукарська підготовка оригіналів			42	43		-	4	50
Разом за МОДУЛЕМ 4	96	1	47	48	96	-	8	88
УСЬОГО ГОДИН за семестр:	180	2	88	90	180	-	15	165

Сьомий семестр
ТЕАТРАЛЬНИЙ ПЛАКАТ

Назви змістових модулів і тем	КІЛЬКІСТЬ ГОДИН							
	Денна форма				Заочна форма			
	УСЬОГО	у тому числі			УСЬОГО	у тому числі		
		лекцій	практ.	сам.р.		лекцій	практ.	сам.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9
МОДУЛЬ 5								

Тема 5.1 Театральний плакат: основні методи побудови візуального образу	-	1	-	-	-	-	-	-
Тема 5.2 Аналіз та систематизація зібраної інформації у період літньої практики	-	-	3	4	-	-	2	14
Тема 5.3 Розробка авторської концепції рішення теми	-	-	6	6	-	-	2	16
Тема 5.4 Робота над ескізами, пошук образотворчих засобів рішення теми	-	-	28	28	-	-	3	29
Разом за МОДУЛЕМ 5	76	1	37	38	76	-	7	69
МОДУЛЬ 6								
Тема 6.1. Метафора в театральному плакаті	-	1	-	-	-	-	-	-
Тема 6.2 Визначення оптимального композиційного рішення теми			3	4				9
Тема 6.3. Додрукарська підготовка оригіналів			20	50		-	5	60
Разом за МОДУЛЕМ 6	74	1	36	37	74	-	5	69
УСЬОГО ГОДИН за семестр:	150	2	73	75	150	-	12	138

Восьмий семестр

ТРИПТИХ НА ВІЛЬНУ ТЕМУ

Назви змістових модулів і тем	КІЛЬКІСТЬ ГОДИН							
	Денна форма				Заочна форма			
	УСЬОГО	у тому числі			УСЬОГО	у тому числі		
		лекцій	практ.	сам.р.		лекцій	практ.	сам.р.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
МОДУЛЬ 7								
Тема 7.1 Триптих: особливості композиційної побудови твору	-	2	-	-	-	-	-	-
Тема 7.2 Розробка авторської концепції рішення теми	-	-	10	10	-	-	2	20
Тема 7.3 Композиційний пошук рішення теми	-	-	45	46		-	6	57
Тема 7.4 Визначення оптимального композиційного рішення теми			3	4			2	
Разом за МОДУЛЕМ 7	120	2	58	60	120	-	10	110
МОДУЛЬ 8 Кваліфікаційна робота бакалавра								
Тема 8.1 Доопрацювання композиційного рішення теми триптиху	-	-	3	30	-	-	3	30
Тема 8.2 Робота над пояснювальною запискою			5	30			5	30
Тема 8.3 Додрукарська підготовка оригіналів			10	65		-	10	65
Тема 8.4 Друк оригіналів			2,5	4,5			2,5	4,5
Разом за МОДУЛЕМ 8	150	-	75	75	150	-	20,5	129,5
УСЬОГО ГОДИН за семестр:	270	2	78,5	189,5	270	-	30,5	239,5
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ЧАСУ	750	8	367	375	750	-	69,5	680,5

VI. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Програмою не передбачається проведення семінарських занять

VII. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин: денна/заоч.
<i>П'ятий семестр. МОДУЛЬ 1</i>		
1.	Тема 1.1 Екологічний плакат: специфіка жанру, образотворчі засоби композиції плакату 1.2 Формулювання художньої ідеї твору 1.3 Розробка авторської концепції рішення теми 1.4 Робота над ескізами, пошук образотворчих засобів рішення теми	1/- 4/2 6/2 28/3
Разом за МОДУЛЕМ 1		38/7
<i>П'ятий семестр. МОДУЛЬ 2</i>		
2.	Тема 2.1. Основні методи побудови візуального образу в екологічному плакаті 2.2 Визначення оптимального композиційного рішення теми 2.3 Додрукарська підготовка оригіналів	1/- 4/2 32/5
Разом за МОДУЛЕМ 2		37/5
Загальна кількість практичних годин за семестр		75/12
<i>Шостий семестр. МОДУЛЬ 3</i>		
3.	Тема 3.1 Виставковий плакат: специфіка жанру, образотворчі засоби композиції 3.2 Розробка авторської концепції рішення теми 3.3 Виконання ескізів рекламних плакатів для персональної виставки (<i>практичні завдання 1-4</i>)	1/- 10/2 31/5
Разом за МОДУЛЕМ 3		42/7
<i>Шостий семестр. МОДУЛЬ 4</i>		
4.	Тема 4.1 Основні методи побудови візуального образу в виставковому плакаті 4.2 Визначення оптимального композиційного рішення теми авторський друк 4.3 Додрукарська підготовка оригіналів	1/- 5/4 42/4
Разом за МОДУЛЕМ 4		48/8
Загальна кількість практичних годин за семестр		90/15
<i>Сьомий семестр. МОДУЛЬ 5</i>		
5.	Тема 5.1 Театральний плакат: основні методи побудови візуального образу 5.2 Аналіз та систематизація зібраної інформації у період літньої практики 5.3 Розробка авторської концепції рішення теми 5.4 Робота над ескізами, пошук образотворчих засобів рішення теми	1/- 3/2 6/2 28/3
Разом за МОДУЛЕМ 1		38/7
<i>Сьомий семестр. МОДУЛЬ 6</i>		

6.	Тема 6.1. Метафора в театральному плакаті	1/-
	6.2 Визначення оптимального композиційного рішення теми	4/2
	6.3 Додрукарська підготовка оригіналів	32/3
Разом за МОДУЛЕМ 2		38/5
Загальна кількість практичних годин за семестр		76/12
<i>Восьмий семестр. МОДУЛЬ 7</i>		
7.	Тема 7.1 Триптих: особливості композиційної побудови твору	2/-
	7.2 Розробка авторської концепції рішення теми	10/2
	7.3 Композиційний пошук рішення теми	45/6
	7.4 Визначення оптимального композиційного рішення теми	3/2
Разом за МОДУЛЕМ 3		60/10
<i>Восьмий семестр. МОДУЛЬ 8</i>		
8.	Кваліфікаційна робота бакалавра:	30/3
	8.1 Доопрацювання композиційного рішення теми триптиху	30/5
	8.2 Робота над пояснювальною запискою	65/10
	8.3 Додрукарська підготовка оригіналів	4.5/2,5
	8.4 Друк оригіналів	
Разом за МОДУЛЕМ 4		129,5/20,5
Загальна кількість практичних годин за семестр		189,5/30,5
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ЧАСУ		375/69,5

VIII. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Програмою не передбачається проведення лабораторних занять.

IX. САМОСТІЙНА РОБОТА

Робоча програма з дисципліни «Композиція» не передбачає додаткових практичних завдань для самостійної роботи студентів. Самостійна робота студентів має бути спрямованою на збір необхідної інформації та завершення практичних завдань за зазначеною тематикою 1–4 модулів і містити такі складові:

- *робота з літературними джерелами в бібліотеці академії, мережі Інтернет;*
- *аналіз аналогів;*
- *виконання з натури малюнків, начерків та етюдів за темою завдання;*
- *перегляд художніх і конкурсних виставок в академії, галереях міста, Харківському художньому музеї, Будинку художника з метою знайомства з сучасним фаховим рівнем плакату;*
- *завершення роботи над ескізами та оригіналами плакатів;*
- *оформлення робіт для семестрової експозиції.*

№ з/п	Назва теми	Кількість годин: денна/заоч.
<i>П'ятий семестр. МОДУЛЬ 1</i>		
1.	Екологічний плакат: 1.1 Формулювання художньої ідеї твору 1.2 Розробка авторської концепції рішення теми 1.3 Робота над ескізами, пошук образотворчих засобів рішення теми	4/14 6/16 28/39
Разом за МОДУЛЕМ 1		38/69
<i>П'ятий семестр. МОДУЛЬ 2</i>		
2.	Екологічний плакат: 2.1 Визначення оптимального композиційного рішення теми 2.2 Додрукарська підготовка оригіналів	4/9 33/60
Разом за МОДУЛЕМ 2		37/69
Загальна кількість практичних годин за семестр		75/138
<i>Шостий семестр. МОДУЛЬ 3</i>		
3.	Виставковий плакат: 3.1 Розробка авторської концепції рішення теми 3.2 Виконання ескізів рекламних плакатів для персональної виставки (<i>практичні завдання 1-4</i>)	10/20 32/57
Разом за МОДУЛЕМ 3		42/77
<i>Шостий семестр. МОДУЛЬ 4</i>		
4.	Виставковий плакат: 4.1 Визначення оптимального композиційного рішення теми 4.2 Додрукарська підготовка оригіналів	5/38 43/50
Разом за МОДУЛЕМ 4		48/88
Загальна кількість практичних годин за семестр		90/165
<i>Сьомий семестр. МОДУЛЬ 5</i>		
5.	Театральний плакат: 5.1 Аналіз та систематизація зібраної інформації у період літньої практики 5.2 Розробка авторської концепції рішення теми 5.3 Робота над ескізами, пошук образотворчих засобів рішення теми	4/14 6/16 28/39
Разом за МОДУЛЕМ 1		38/69
<i>Сьомий семестр. МОДУЛЬ 6</i>		
6.	Театральний плакат: 6.2 Визначення оптимального композиційного рішення теми 6.3 Додрукарська підготовка оригіналів	4/9 33/60
Разом за МОДУЛЕМ 2		37/69
Загальна кількість практичних годин за семестр		75/138
<i>Восьмий семестр. МОДУЛЬ 7</i>		

7.	Триптих на вільну тему:	
	7.1 Розробка авторської концепції рішення теми	10/20
	7.2 Композиційний пошук рішення теми	46/80
	7.3 Визначення оптимального композиційного рішення теми	4/10
Разом за МОДУЛЕМ 3		60/110
<i>Восьмий семестр. МОДУЛЬ 8</i>		
8.	Кваліфікаційна робота бакалавра:	30/30
	8.1 Доопрацювання композиційного рішення теми триптиху	30/30
	8.2 Робота над пояснювальною запискою	65/65
	8.3 Додрукарська підготовка оригіналів	4.5/4,5
	8.4 Друк оригіналів	
Разом за МОДУЛЕМ 4		129,5/129,5
Загальна кількість практичних годин за семестр		189,5/239,5

X. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Програмою передбачається, що всі пропоновані практичні завдання у кожного студента повинні мати оригінальне графічне рішення. Крім того, можливе виконання додаткових композицій за темою.

XI. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Передбачають *метод повідомлення та засвоєння нових знань*, що реалізується в процесі ознайомлення студентів з теоретичним і візуальним матеріалом (за певними темами) та виконання ними серії практичних завдань. Основна форма вивчення курсу – практичні завдання. *Мета* запропонованих завдань – отримання студентами фахових компетентностей у галузі проектування плакатних видань.

Основними дидактичними принципами, що покладені в основу викладання дисципліни є:

- навчання на високому рівні поставленої задачі;
- швидкий темп вивчення навчального матеріалу;
- усвідомлення матеріалу через особисте сприйняття;
- систематична робота над особистісним розвитком студентів.

В ході роботи над завданнями вагомим методичним фактором виступає постійний принцип зростання складності на кожному етапі виконання практичних завдань. Сам характер етапів дозволяє досить ясно вирішувати окремі композиційні проблеми. Викладач задає напрямок у творчому мисленні студента, і його роль як керівника, у першу чергу, є консультативною. Також у процесі навчання студенти поступово привчаються працювати у самостійному режимі.

Професійний та особистісний розвиток студента, в ході навчання, здійснюється не тільки завдяки змісту навчального матеріалу, а й особистістю викладача і його стилем спілкування зі студентами.

XII. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Програмою передбачено *рубіжні етапи контролю* у формі модульних переглядів ескізів, процесу роботи над виконанням завдань. *Підсумковий контроль* засвоєння знань здійснюється у формі екзаменаційних переглядів. (Таблиці 1,2)

Таблиця 1

Розподіл балів, які отримують студенти П'ятий семестр

№ модуля	№ теми, завдання	Форма звітності	Макс. кількість рейтингових балів
М 1	Теми: 1.2, 1.3, 1.4, завдання 1	<i>Виконання ескізів. Модульний перегляд</i>	0–40
Загальна кількість балів за МОДУЛЬ 1			0–40
М 2	Тема 2.2, 2.3, завдання 2	<i>Виконання оригіналів. Модульний перегляд</i>	60
Загальна кількість балів за МОДУЛЬ 2			0–60
<i>Загальна кількість балів за семестр</i>			0–100

Шостий семестр

№ модуля	№ теми, завдання	Форма звітності	Макс. кількість рейтингових балів
М 3	Теми: 3.2, 3.3, завдання 3	<i>Виконання ескізів. Модульний перегляд</i>	0–40
Загальна кількість балів за МОДУЛЬ 3			0–40
М 4	Тема 4.2, 4.3, завдання 4	<i>Виконання оригіналів. Модульний перегляд</i>	0–60
Загальна кількість балів за МОДУЛЬ 4			0–60
<i>Загальна кількість балів за семестр</i>			0–100

Сьомий семестр

№ модуля	№ теми, завдання	Форма звітності	Макс. кількість рейтингових балів
М 5	Теми: 5.2, 5.3, 5.4, завдання 5	<i>Виконання ескізів. Модульний перегляд</i>	0–40
Загальна кількість балів за МОДУЛЬ 3			0–40
М 6	Тема 6.2, 6.3, завдання 6	<i>Виконання оригіналів. Модульний перегляд</i>	0–60
Загальна кількість балів за МОДУЛЬ 4			0–60

<i>Загальна кількість балів за семестр</i>			0–100
<i>Восьмий семестр</i>			
№ модуля	№ теми, завдання	Форма звітності	Макс. кількість рейтингових балів
М 7	Теми: 7.2, 7.3, 7.4, завдання 7	<i>Виконання ескізів. Модульний перегляд</i>	0–40
Загальна кількість балів за МОДУЛЬ 3			0–40
М 8	Тема 8.1, 8.2, 8.3, 8.4. кваліфікаційна робота бакалавра	<i>Виконання оригіналів. Модульний перегляд</i>	0–60
Загальна кількість балів за МОДУЛЬ 4			0–60
<i>Загальна кількість балів за семестр</i>			0–100

Таблиця 2

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності за шкалою ХДАДМ	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену
90–100	A	відмінно
82–89	B	добре
75–81	C	
64–74	D	задовільно
60–63	E	
35–59	EX	незадовільно з можливістю повторного складання
0–34	E	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінки знань та умінь студентів з дисципліни «Композиція»

90–100 балів («відмінно» за національною шкалою, **A** — за шкалою ECTS) може отримати студент, який в повному обсязі опанував матеріал практичного та теоретичного курсу, творчо підійшов до виконання завдань, логічно побудував і професійно виконав усі завдання, надав додаткові варіанти за відповідними темами, крім того, брав участь та переміг (посів **1–3 місце**) у міжнародних або усеукраїнських конкурсах та акціях, студентських олімпіадах чи наукових конференціях з мистецтва або дизайну.

82–89 балів («добре» за національною шкалою, **B** — за шкалою ECTS) отримує студент, який добре опанував матеріал практичного та теоретичного курсу, вчасно та якісно справився з усіма поставленими завданнями, творчо підійшов до виконання цих завдань, але при цьому зробив декілька незначних помилок.

75–81 балів («добре» за національною шкалою, **C** — за шкалою ECTS) отримує студент, який в цілому добре опанував матеріал практичного та теоретичного курсу, вчасно та якісно справився з більшістю поставлених завдань, достатньо творчо підійшов до виконання цих завдань, але при цьому виконана робота мала значні недоліки.

64–74 балів («задовільно» за національною шкалою, **D** — за шкалою ECTS) отримує студент, який не в повному обсязі опанував матеріал практичного та теоретичного курсу, справився з переважною більшістю поставлених завдань або виконав усі завдання на недостатньо професійному рівні, при цьому виконана робота мала значні недоліки (неохайність виконання, відсутність творчого підходу тощо).

60–63 балів («задовільно» за національною шкалою, **E** — за шкалою ECTS) отримує студент, який в недостатньому обсязі опанував матеріал практичного та теоретичного курсу, справився з основними з поставлених завдань, але при цьому виконана робота має багато значних недоліків (неохайність виконання, відсутність творчого підходу, невчасна подача виконаної роботи тощо).

35–59 балів («незадовільно» за національною шкалою, **FX** — за шкалою ECTS) отримує студент, який не впорався із головними задачами дисципліни, тобто не опанував більшість тем практичного та теоретичного курсу, пропускав заняття без поважних причин, допустив значну кількість суттєвих помилок при виконанні завдань. Про відсутність належних знань свідчать незадовільні підсумки поточного перегляду. У цьому випадку для одержання оцінки потрібна значна додаткова робота для виконання усіх завдань дисципліни відповідно програми курсу і повторна перездача.

1–34 балів («незадовільно» за національною шкалою, **F** — за шкалою ECTS) отримує студент, який не володіє знаннями з усіх модулів дисципліни, не виконав програми курсу і, відповідно, не впорався з поточними перевітками та не склав екзаменаційного перегляду. В цьому випадку передбачений обов'язковий повторний курс навчання.

ХІІІ. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Шевченко В. Я. Композиція плаката: Навч. посіб. – 2-ге вид., доп./ Володимир Якович Шевченко. – Х.: Колорит, 2007. – 133 с.: іл.

XIV. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова:

1. Бабуріна Н. І. Російський плакат.- Л.: Художник, 1988

2. Ляхов В. Н. Рекламний плакат / Воля Николаевич Ляхов.- М.: Сов. художник, 1978
3. Босилков С. Болгарський плакат.- С.: Болг. художник, 1973
4. Митарєва К. В. Польський плакат. – Л.: Мистецтво, 1968
5. Риньке И. М. Современний плакат Латвії / Инесса Михайловна Риньке.- М.: Сов. художник, 1989. – 112 с., ил.
6. Рудер Э. Типографіка : руководство по оформленію / Эмиль Рудер; [пер. с нем., послесловие и комент. М. Жукова]. – М. : Книга, 1982. – 286 с.
7. Мрошак Д. Міжнародний конкурс в честь 30-ти річчя перемоги над фашизмом.- Варшава, 1977
8. Шевченко В. Я. Композиція плаката: Навч. посіб. – 2-ге вид., доп./ Володимир Якович Шевченко. – Х.: Колорит, 2007. – 133 с.: іл.
9. Фрїлінг Г. Ауер К. Людина – колір – простір.- М.: Буд. видав, 1973

Допоміжна:

10. Коверга В. Киноплакаты русского авангарда / КАК.- 1998. – № 4
11. Михайлова Н. Рекламные богини Альфонса Мухи / Дизайн Аспект.- 2000.- № 2-3. -- С. 58-62
12. Миклош П. Коммерческая визуальная культура / Интерпрессграфик.- 1976. – № 1
13. Шевченко В. Я. Український плакат / М.А.Д.Е.- 2001.- № 1-2. – С. 78-87
14. Капр А., Schiller W. Gestalt und Funktion der Typografie.- Leipzig, 1977
15. Schuwer Ph. Histoire de la publicite.- Paris, 1966

XV. ТЕЗАУРУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «КОМПОЗИЦІЯ»

Українська мова	Англійська мова	Російська мова
1. Плакат	<i>1. Poster</i>	1. Книга
2. Авторський плакат	<i>2. Author's poster</i>	2. Авторский плакат
3. Композиція	<i>3. Composition</i>	3. Композиция
4. Образотворчі засоби композиції	<i>4. Artistic means of the composition</i>	4. Изобразительные средства композиции
5. Бакалавр	<i>5. Bachelor</i>	5. Бакалавр
6. Магістр	<i>6. Master of Art</i>	6. Магистр
7. Творча майстерня	<i>7. Creative workshop</i>	7. Творческая мастерская

8. Художній образ	<i>8. Artistic image</i>	8. Художественный образ
9. Візуальний образ	<i>9. Visual image</i>	9. Визуальный образ
10. Практичні завдання	<i>10. Practical tasks</i>	10. Практические задания
11. Додрукарська підготовка оригіналу	<i>11. Under print preparation original</i>	11. Допечатная подготовка оригинала
12. Цифровий шрифт, комп'ютерний шрифт	<i>12. Digital font</i>	12. Цифровой шрифт, компьютерный шрифт
13. Кирилиця	<i>13. Cyrillic</i>	13. Кириллица
14. Латиниця	<i>14. Latin, Roman</i>	14. Латиница
15. Модульна сітка	<i>15. Modular grid</i>	15. Модульная сетка
16. Заголовок	<i>16. Headline</i>	16. Заголовок
17. Акцидентні шрифти	<i>17. Display faces</i>	17. Акцидентные шрифты
18. Авторський друк	<i>18. Author seal</i>	18. Авторская печать
19. Цифровий набір	<i>19. Digital composing</i>	19. Цифровой набор
20. Курсив	<i>20. Italic</i>	20. Курсив
21. Аркуш	<i>21. Sheet</i>	21. Лист
22. Поліграфія	<i>22. 1) Printing industry; 2) Printing art / trades</i>	22. Полиграфия
23. Фотографія	<i>23. Photography</i>	23. Фотография
24. Авторський друк	<i>24. Author seal</i>	24. Авторская печать, Авторская печатная форма
25. Лазерний друк	<i>25. Laser print</i>	25. Лазерная печать
26. Струйний друк	<i>26. Ink-jet print</i>	26. Струйная печать
27. Офсетний друк	<i>27. Offset printing</i>	27. Офсетная печать

28. Адитивна кольорова модель (RGB)	<i>28. Additive color model (RGB)</i>	28. Аддитивная цветовая модель (RGB)
29. Субтративна кольорова модель (СМУК)	<i>29. Subtrative color model (CMYK)</i>	29. Субтративная цветовая модель (СМУК)
30. Розділ кольору	<i>30. Separation</i>	30. Цветоделение